

14.6.2017

RIKOSASIOIDEN SOVITTELUN NEUVOTTELUKUNNAN VIERAILU JA KOKOUS HELSINGIN POLIISIN REK-YKSIKÖSSÄ

Aika **ti 9.5.2017 klo 12.30-15.30**

Paikka Helsingin poliisilaitos, Poliisitalo 1, 2 krs., Pasilanraitio 13, 00240 Helsinki

Osallistujat **Jäsenet (varajäsenet suluissa)**

- x Pouta Anneli, johtaja, THL, pj.
- Kinnunen Arne, apulaisosastopäällikkö, OM, varapj.
- x Paavola Meri, neuvotteleva virkamies, STM
- Sambou Saija, erikoissuunnittelija, OM, rikosentorjuntaohjelma
- x (Parviainen, Immo, kulttuuriasiainneuvos, OKM)
- x Sarkkinen Mika-Pekka, käräjätuomari, Oulun käräjäoikeus
- x (Helander Jaana, hallintojohtaja, Helsingin käräjäoikeus)
- x Kankainen Heidi, poliisitarkastaja, SM
- x Mäenpää Pia, kihlakunnansyyttäjä, Itä-Suomen syyttäjänvirasto
- (Metsäpelto Leena, valtionsyyttäjä, Valtakunnansyyttäjävirosto)
- x Niemi Hannu, suunnittelija, Helsingin yliopisto /Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
- (Lehti Martti, yliopistotutkija, Helsingin yliopisto /Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti)
- Porko Maria, lakimies, Suomen Kuntaliitto
- (Uotinen Sami, johtava lakimies, Suomen kuntaliitto)
- x Åberg Leena-Kaisa, toiminnanjohtaja, Rikosuhripäivystys ry
- x (Koivukangas Jaana, kehitysjohtaja, Rikosuhripäivystys ry)
- x Rikberg Lars, johtava sovittelunohjaaja, Helsingin sovittelutoimisto
- (Vesterinen Kerttu, erityissosiaalityöntekijä, Helsingin sovittelutoimisto)
- x Sopanen Leena, sovittelutoimiston johtaja, Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto
- (Kosonen Minna, sovittelun ohjaaja, Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto)
- x Heikkinen Pekka, poliisitarkastaja, Poliisihallitus
- x Flinck Aune, kehittämisspäällikkö, THL
- x Kaltemaa-Uurtamo Mari, erityisasiantuntija, THL, siht.
- x Willadsen Robert, korkeakouluharjoittelija, THL
- x Erkkilä Eeva-Reetta, STM korkeakouluharjoittelija

klo 12.30-13.30

Tutustuminen Helsingin poliisilaitoksen rikosten esikäsittely-yksikköön (REK)

klo 13.30-15.30

Neuvottelukunnan kokous

www.thl.fi

14.6.2017

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Anneli Pouta avasi kokouksen.

2 Edellisen kokouksen muistio

Kokousmuistioon ei tullut muutoksia.

3 Rikossovittelun vaikuttavuuden arvioinnin mittarit

Kehittämispäällikkö Aune Flinck esitteli tehdyt toimenpiteet rikossovittelun vaikuttavuuden arvioinnin selvitys- ja suunnittelutyön tiimoilta. Flinckin esitys on muistion liitteenä. Suomessa ei ole tehty sovittelun vaikuttavuuden arviointia. THL:n toimesta on tehty katsaus kansainväliseen tutkimukseen, jossa korostui tutkimus sovittelun vaikutuksista uusintarikollisuuteen. Helsingin käräjäoikeuden kanssa on laskettu viiden tapauksen oikeuskäsittelykulut, joiden kustannukset ovat 1683 € - 14 289 € välillä. Aune Flinck on selvittänyt mahdollisia tutkijakontakteja.

RIKU on toteuttanut kyselyn sovittelusta RIKU:n tuen piiriin ohjattujen asiakkaiden kokemuksista. Jaana Koivukangas kertoo kyselyn tuloksista neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa.

Hannu Niemi toi esille, että Helsingin yliopiston Martti Lehti tekee rikosasioiden kustannusten seurantaan. Miten näitä tuloksia voisi hyödyntää sovittelun vaikuttavuuden arviointityössä? Sovittiin, että THL kokoaa sovittelun vaikuttavuuden arviointityön suunnitteluun pienen työryhmän, johon kutsutaan jäseniksi Hannu Niemi, Martti Lehti ja Janne Kivivuori.

4 Rikossovittelun lakimuutostarpeet

Flinck esitteli palveluntuottajilta koottuja lakimuutostarpeita. Esitys on muistion liitteenä. Lakimuutostarpeita ovat mm. sovitteluprosessiin kuuluvien hallintopäätösten muutostarpeet ja alaikäisen kohdalla harkintavallan käyttäminen sen suhteen, että vain toisen huoltajan lupa riittäisi sovitteluun osallistumisesta. Lakiin tulee myös muutos, että kunta- ja yhdistyspalveluntuottajien ohella myös maakunta voi olla palveluntuottaja. On ehdotettu, että valtionkorvaus muutettaisiin hakemusperustaiseksi. Turvakotilainsäädäntöön ollaan tekemässä muutosta ensin ja siitä katsotaan mallia. THL on STM:n kanssa käynyt alustavia neuvotteluja lakimuutostarpeista ja aikaisintaan ensi syksynä 2018 käynnistetään lakimuutostyö. Lakimuutokset tulisivat voimaan vuoden 2019 alusta. Vakavien rikosten sovittelun mahdollinen liittäminen lakisääteisen rikos- ja riita-asioiden sovittelun piiriin on tuonut keskusteluun sovittelulakiin liittyviä muutostarpeita.

5 Neuvottelukunnan toimintasuunnitelman toimeenpanon ajankohtaiset:

- i. Lähisuhdeväkivallan sovittelun selvitystyö on lähtenyt hyvin käyntiin. Sovittelutoimistojen käytäntöjen selvitystyössä on tehty haastattelut ja kesän aikana haastattelujen tuotokset analysoidaan

14.6.2017

korkeakouluopiskelijan toimesta. Sekä syyttäjien että poliisin ohjauskäytäntöjä selvittävät kyselyt ovat valmiit, ja aineisto on kesäkuun aikana THL:lla jatkotyöstämistä varten. Väliraportti on tarkoitus olla valmiina syksyllä ja lähisuhdeväkivallan sovitteluun liittyvien tahojen kanssa pidetään miniseminaari väliraportin tulosten arvioimiseksi ja jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.

- ii. Sovitteluun ohjautuvien rikos- ja riita-asioiden määrän kasvaminen ja skaalan laajentaminen (muistion liitteenä kooste esityksestä.)
Rikossovittelua ja aloitteiden määrän lisäämistä koskevia kirjauksia löytyy mm. valtioneuvoston selonteossa sisäisestä turvallisuudesta ja Pohan ja poliisilaitosten välisistä tulossopimuksista. Kirjausten johdosta toivotaan, että perustetaan neuvottelukunnan alainen työryhmä, joka pohtii yhteistyön tehostamista ja kirjausten toimeenpanoa. Työryhmään neuvottelukunnasta tulevat Pohan Pekka Heikkinen, SM:n Heidi Kankainen ja THL:n Aune Flinck ja Mari Kaltemaa-Uurtamo. Sovittelun palveluntuottajien edustajat sovitaan myöhemmin.
Sovittelualoitteiden määrän kasvu näkyy jo. Esimerkiksi Varsinais-Suomen sovittelutoimiston tämän hetkinen aloitemäärä on kasvanut lähes 60%:ia viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Nykyisillä resursseilla ja henkilöstömäärällä aloitteiden määrän kasvu alkaa kuormittamaan palveluntuottajia ja henkilöstön jaksamista. THL on keskustellut STM:n kanssa lisämäärärahan hakemisesta ensi vuodelle.
- iii. Rikossovittelun tietojärjestelmän uudistaminen
Tietojärjestelmän rakentaminen on käynnistynyt ja se etenee aikataulun mukaisesti. Tietojärjestelmä tehdään THL:n omana työnä ja siihen on nimetty kehittäjätiimi. Tavoitteena on saada uusi tietojärjestelmä pilotoitavaksi loppusyksyn aikana ja käyttöön vuoden 2018 alusta alkaen. Sovittelun vaikuttavuuden arvioinnin kannalta olisi merkittävää saada sähköiset rajapinnat sekä poliisin Vitja-tietojärjestelmän että syyttäjä- ja oikeuslaitoksen Aipa-tietojärjestelmän kanssa.
- iv. Laadukkaan sovittelupalvelun varmentaminen
Edellä kuvatut toimenpiteet ovat osa sovittelupalvelun laadun varmistamista.

6

Rikossovittelun toimialueiden uudelleen organisoinnin eteneminen

THL on koonnut tietoa nykyisistä toimialueista ja todennut, että nykyiset toimialueet resurssineen ovat epäsuhtaisia. Kansalaiset eivät ole tasavertaisessa asemassa sovittelupalvelun saatavuuden ja palvelun laadun suhteen. Toimintojen yhdenmukaisuuden, työntekijöiden turvallisuuden ja palveluiden saatavuuden suhteen on mietittävä toimialueiden uudistamisen tarvetta. Tilanteesta keskusteltiin ja päädyttiin nimeämään alatyöryhmä palveluntuottajista pohtimaan toimialueiden uudelleen jakoa. THL nimeää työryhmän jäsenet. Mahdollinen toimialueiden uudistus pyritään toteuttamaan vuoden 2019 alusta samalla kuin muutetaan lakia valtionkorvauksen hakemuserusteista. Työryhmä tuo ehdotuksensa mahdollisista muutostarpeista ja toimialueiden uudelleen organisoinnista neuvottelukunnalle vuoden 2017 aikana.

14.6.2017

7 Muut asiat

- Suomi ja edustajana toimiva THL on mukana kansainvälisessä hankkeessa Implementing Restorative Justice with Child Victims. Hankkeessa levitetään sovittelun hyviä käytäntöjä mm. käsikirjan, koulutuksen ja viestinnän keinoin. Hanke on käynnistynyt maaliskuussa ja hanketoimijat tulevat vierailulle Suomeen 6.-8.6.2017, jolloin tutustutaan lakisääteiseen rikos- ja riita-asioiden sovitteluun, lasten ja nuorten sovittelun koulutusohjelmaan, RIKU:n nuorten toimintaan ja Aseman Lapset ry:n Katusovitteluun.
- Kehittämispäällikkö Aune Flinck jää ansaitulle eläkkeelle syksyllä ja uuden kehittämispäällikön rekrytointi on käynnissä. Hakuaika on 23.5.2017 asti. Uuden kehittämispäällikön on tarkoitus aloittaa työt syyskuun alussa. Aune Flinck on töissä vielä osan syyskuuta.

8 Seuraava kokous ti 12.9.2017 klo 12-14 THL, Collegium, Mannerheimintie 166, Hki.